

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 80 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — O pravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

**Zaradi denšnjega praznika
izide prihodnji list v soboto.**

Dober svet.

Glasilo štajerskih ustavovercev graška „Tagespost“ priobčuje v svojem listu od vtorka dva dopisa iz Ljubljane. V prvem pripoveduje, da smo Slovenci složni pred volitvami. V drugem pa se ozira na znani dopis „Slovenčev“ (kateri dopis je pa uredništvo rečenega lista predvčeranjem uže samo preklicalo, rekoč, da ga ne priznava in ne jemlje za svojega) in na naš odgovor v nedeljski številki, ter meni, da se je pri nas Slovencih zopet vzbudila mejsobojna sumnost in tekmečavost mej „mladimi“ in „starimi“ — kakor so nas nemški listi jedenkrat označevali in ločevali. Vendar uže ta drugi dopisnik „Tagespostin“ daje svojcem dober svet, da oni (nemškutarji) vsakako „dobro storé, ta domač prepír mej Slovenci ne v poštev jemati, ker v zadnjem trenutku bode mej starimi in mladimi Slovenci uže spet kompromis naredil se.“

Dober svet je to, kajti tem menj je potrebno, da bi Nemci ali nemškutarji v poštev jemali „domač prepír mej Slovenci“, ker — tega prepíra sploh nij. Tisti faktorji ki imajo pri nas res kaj odločevati so popolnem jedini in složni, da malokedaj prej takó. Narodno in politično zavestni volilci naši pak imajo uže dovolj izkustva in dovolj domoljubne discipline, da se ne bodo dali kacemu posameznemu intrigantu na led zapeljati tujcem in sovražnikom naše slovanske stvari na veselje.

In ker je uže sam dopisnik dal svojim rojakom ali gospodarjem nemškim tak dober svet glede nas, naj še mi jeden dober svet

in nauk „Tagesposti“ damo za namétek. Ta list namreč piše kot dostavek k prvenu dopisu: „Bili so časi, ko je narodna stranka na Kranjskem posnemala vse politične neumnosti (?), katere so federalisti na Češkem delali. Zdaj ko se ti vračajo k politični pameti, naj jih tudi (Slovenci) posnemajo. Čehi iščejo z Nemci porazumljenja in se jim zdi nespametno Nemcem nemškutarijo očitati. Mar se hoče Slovincem jednako očitati njih narodni čút? Ta naj ostane v spoštovanji in časti, dokler ostane v mejah pametnosti.“

To beróti, moramo gospodom ustavovernim štajerskim Nemcem le svetovati, naj se prej dobro in prav dobro podučé o naših narodnih razmerah, potlej nam naj še le svéte in nauke dajejo. Qui bene distinguit bene docet. Razmere na Češkem so čisto drugače, mnogo boljše, nego naše slovenske. Čehi imajo narodno-češke gimnazije, mi nobene. Čehi imajo narodne ljudske šole, mi ponemčene. Čehom se pri sodnijah uraduje v njihovem narodnem jeziku, nam Slovincem se uraduje v nam tujem jeziku nemškem. Mar „Tagespost“ tega ne vé? In če vé, kako more reči, da ostaje naš „narodni čút v spoštovanji in časti?“

Kar se tiče ónega „dobrega sveta“ graške tetke, naj Slovenci posnemamo Čehé tudi glede sporazumljenja z Nemci, rečemo radi in naravnost, da to hočemo! Čehi terjajo od Nemcev, da se jim zakonito zagotovi popolna narodna ravnopravnost v vseh zadevah. Oni terjajo, da se § 19. državnih osnovnih postav v vseh ozirih izvrši. Oni hoté, da ustava in njeni obeti iz papirja v življenje stopijo. Mi Slovenci težko pričakujemo, kedaj Čehi to dosežejo, ker upamo, da potlej se tudi nam

Slovincem logično ne bode moglo odrekati tiste pravice, katero Čehi zadobodo. Ako bode veljala nova postava za Čehé, da v narodnostnih vprašanjih odločujejo samo narodne kurije kakor Čehi terjajo, e dobro, to bomo terjali tudi mi. Mi hočemo Čehé tudi glede sporazumljenja z Nemci posnemati, samo naj se tudi Slovincem sosednji Nemci pripravijo, da bodo posnemali Čehom sosednje Nemce. Če Nemci na Češkem priznavajo ravnopravnost Slovanom v njih deželi, dosledno jo morajo tudi Nemci na Štajerskem in Koroškem priznati Slovincem. (Na Kranjskem Nemcev razen komaj 20.000 Kočevarjev, katerim pa mi vsemogoče narodne garancije za njih nemštvo privoščimo, itak nij.) Samó da mora ta narodna ravnopravnost, t. j. dejansko spoštovanje narodnega našega slovanskega jezika v šoli, uradu in javnem življenji sploh, biti faktična a ne prazna in frazna ter papirnata. No, in če vas naše „kraljestvo Slovenija“ tako teži in jezi, pa če se Čehi pogodé z Nemci takó, da popusté svoje historično pravo ter dozdanje državopravno stališče in če Čehi na ustavnej podlogi dosežajo le narodno ravnopravnost, potem vam tudi mi obljubimo ustavno pustiti terjatev zjedinenja Slovenije, pa se za enkrat zadovoljiti z narodnimi kurijami, katere naj odločujejo o vseh jezikovih in narodnih vprašanjih, tako, da ne bode mogoče, da bi bil Nemec od Slovence, niti ne Slovenec od Nemca majoriziran. To je sporazum, kakor ga Čehi hoté in mi tudi.

Listek.

Josip Ogrinec. †

I.

Črnoobrobjen list prinesla nam je v soboto popoldne brza pošta iz bratovske zemlje hrvatske v belo Ljubljano, list, ki nam s kratkimi besedami oznanja tragično novico, da se je v hladno zemljo k večnemu pokoju vlegel Josip Ogrinec, jeden najprirednejših pisateljev slovenskih! Roka se mi je tresla in solza mi je igrala v očesu, ko sem čital oznanilo o nepričakovanej smrti dragega prijatelja; dvakrat, trikrat vzel sem v roke list, ki govori tako:

„Javljamó tužno viest, da nam je mili drug

Josip Ogrinec,

c. kr. gimnazijalni učitelj,

rodóm iz Podgorja u Kranjskoj, u 36. godini života si danas u pol 8. ura dopodne providjen svetimi otajstvi osnuo u Gospodu.

Sprovd pokojnikov biti će sutra dne 14. svibnja u 4. ure popodne.

Zadušnice obavít će se preksutra dne 15. svibnja u 9. ura dopodne.

U Vinkovcih dne 13. svibnja 1879.

Učiteljski sbor velikoga gimnazija vinkovačkoga.“

Tedaj tudi ti, predragi veseli prijatelj, ostavil si nas za vselej, ostavil baš zdaj, ko si prebivši toliko truda, toliko tuge, toliko britkostij, jedva priboril si samostalnost, jedva začel brez skrbij uživati življenje, katero si tolikanj ljubil! Kako ničevó je vendar to življenje človeško, kako tužna nam usoda! . . .

II.

Josip Ogrinec porodil se je 5. aprila l. 1844. „pri Medvedovih“ v Podgorji, v prekrasnej okolici prijaznega mesteca Kamenika na Gorenjskem. Oče mu je bil imovit metskí posestnik, ki je poslal svoježa sina v ljubljanske šole z določnim namenom, da bi študiral za „gospoda“. Josip Ogrinec vstopil je v gimnazijo jeseni leta 1856. ter prvo šolo

dovršil leta 1857., osmo leta 1864. Bil je priden, a ne posebno odličén dijak. Nekoliko let je bival tudi v Volfovem Alojzijevišči, v tem izbornem semenišči slovenske inteligencije, osobito slovenskih pisateljev, in tukaj uže vadil se je v pisateljevanji pod vodstvom modrega in literarno omikanega prefekta in kasneje direktorja Jurija Grabnarja, Preširnevega prijatelja in čestitelja, ki je alojzijeviškim pitomcem rad pripovedoval, da so njegove pesni v „Kranjskeji Čebelici“ precej poleg Preširnovih natisnene.

Zvršivši leta 1864. maturo, izpolni goreče želje svojih roditeljev ter gre v bogoslovnico ljubljansko. Toda da-si je bil Ogrinec iz prepričanja véren človek in strogo moralen, nepokvarjen mladenič, nij mogel prebiti v bogoslovji. Kakor mi je večkrat sam pravil, nij se mogel videti mej ozkimi belimi zidovi, v črnej hálini; „srce mu je bilo“ in bal se je, da mu počí; pogrešal je svobode in zraka — s kratka, spomladi l. 1866. dade bogoslovju

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. maja.

Predvčeranjem je bil **ministerski svet**, ki je posvetoval se, kedar se državni zbor, kateri se je itak že razšel, tudi formalno razpusti, in se nove volitve razpišejo. Včeraj je cesar na Dunaj vrnil se, in bode potrdil kar so ministri sklenili.

Z **Dunaja** poroča telegram, da je bolgarski knez princ Battenberg 20. maja tja prišel. O tam pojde tudi na druge evropske dvore predstaviti se.

Vnanje države.

Iz **Bolgarije** poročajo Slovanom sovražni časniki o kakovih napadih na Muhamedance. To je pa vse zlagano z namenom idejo o „mešanaj okupaciji“ zopet oživiti. Bolgari bodo zdaj, ko je veliki car osvoboditelj tako željo izrekel, mirni ostali, dokler bode treba, a vzeli potlej ono, kar jim gre, a kar jim je na berlinskem kongresu zavistna zapadna Evropa odtegnila.

V **francoske** zbornici je 20. maja predložil naučni minister postavo o sposobnosti za poučevanje v elementarnih predmetih. Ta postava odpravlja dozdej veljavno določbo, ki je členom kongregacij (šolskim bratom, klosterskim šolam) dajala pooblaščenje za učenje. Konservativci so močno zoper to postavu, češ, da se obrača zoper verstvo.

Dopisi.

S Primorskega 19. maja. [Izvir. dop.]

Kamer pogledamo po našem cesarstvu, povsod bodemo našli, da se učitelji zbirajo v zборе — snujoči si učiteljska društva. — Tako na primer imajo učitelji spodnje in zgornje Avstrijske, Moravske, Gališke, Štajerske, Koroške, Kranjske itd. različna učiteljska društva, kjer se perijodično zbirajo in tako v duhu časa napredovati želé. — Le pri nas na Primorskem meni nij nobeno učiteljsko društvo znano in menim, da tudi — vsaj slovensko — ne obstoji. — Pred nekoliko leti se je snovalo neko učiteljsko društvo v Gorici, a bilo je le „mrtvo rojeno dete“. Upam se pa trditi, da bi bilo slovensko učiteljsko društvo na Primorskem prav potrebno in koristno. Slavni pedagog Diesterweg pravi: „die lehrervereine sind das erste, lebenslang vorhaltende, dauernde mittel zu unserer veredlung, zur hebung unseres geschäftes und unseres standes“. — „V društvu je moč, osamóti se, in šibek postaneš, če si še tako krepak“ — pravi nemški pedagog. — Tedaj čestiti gg. tovariši, kaj pravite vi k temu?

slovo ter otide v Zagreb na pravoslovno akademijo.

A sedaj godilo se je ubogemu Ogrincu kakor Preširnovaj „Nezakonskej materi“ —

„Oča so kléli, tēpli me,
Māti nad máno jokáli se;
Móji se méne sram'váli so
Ptúji za máno kazáli so.“

Tako mogel bi bil tudi Ogrinec péti o samem sebi. Oče je bil hud in jezen nanj, mati je jokala in molila. Izneverjenemu, izgubljenemu sinu odrekli so imoviti roditelji s konca vsako podporo. Izstopivšemu iz bogoslovnice začenja se našemu Ogrincu žalostna doba večletnega — stradanja.

V Zagrebu ostal je Ogrinec samo pol leta. Corpus juris romani in raznih pravoslovnih knjig paragrafi se mu nejsjo mogli priljubiti, a prijala so mu toliko boljše izvrstna predavanja profesorja Mesiča o avstrijske, osobito o hrvatske zgodovini.

Jeseni l. 1866. prišel je Ogrinec na Du-

Domače stvari.

— (Strela.) Pripovedovali smo včeraj o nevihti in o treskanji, ki je bilo vtorek popoldne v Ljubljani. Denes smo zvedeli po drobneje, da je na več krajih strela udarila. Na sv. Petra predmestji je strela ubila konja „Jarnejevega Pepeta“ (Josipa Črneteta). Hlapec njegov se je peljal na polje, od škofove pristave proč proti Šmartnemu, ko treskne blizu znamenja v konja, kateri je na mestu mrtev ostal, a hlapec je od strele bil tako omamljen, da včeraj nij bil še k sebi prišel. V zidanem „znamenju“ blizu tam pak je bilo nekoliko otrók, ki so v dežji vedrili; te je strelni puh zadel, da so nekateri popadali, vendar nij nobenemu nič hudega zgodilo se. — Na dunajske cesti je pri Bézjem gradu poleg sv. Krištofa pokopališča strela udarila v jagnjetovo drevo in ga razcepila. — Dalje je strela udarila tudi v hišo „Korenove Neže“ na Poljanah. — Pripovedovali so nam tudi, da je mej tem viharjem po ljubljanskem polji jezdil neki kmet, strela je udarila v konja in ga ubila, a jezdec, pravijo, da je nepoškodovan ostal.

— (Državni poslanci) so se te dni z Dunaja vrnili. G. dr. Vošnjak je prišel vtorek v Ljubljano, isto tako sta se vrnila gg. Pfeifer in Nabergoj na svoj dom. Gg. Dežmana in Supana smo uže predsinočjem v ljubljanskem mestnem zboru videli. G. dr. Schaffer pak se zdravi v južnejem podnebbji.

— (Vojaško.) Fcm. baron Kuhn je bil te dni tukaj in v Kameniku na vojaških razgledih.

— (Ljubljanski mestni zbor) je imel včeraj sejo. Za podžupana je voljen g. Bürger z 18 glasi. V odseke pa: magistratni: načelnik župan, udje: Doberlet, Lasnik, Petričič, dr. Pfefferer in Ziegler. Personalni in pravni odsek: načelnik dr. vitez Kaltenegger, namestnik pl. Zhuber, udje: dr. Ahačič, Franc vit. Gariboldi, dr. Pfefferer, dr. Supan, dr. Zupantschitsch. Finančni odsek: načelnik dr. Supan, namestnik dr. pl. Schrey, udje: Bürger, Dežman, Dreó, Anton vit. Gariboldi, Leskovic, Lukman in dr. Zarnik. Stavbeni odsek: načelnik Ziegler, namestnik Bürger, udje: Potočnik, Doberlet, dr. Keesbacher, Lasnik, Leskovic, Lukman, dr. Schrey. Odsek za uboge: načelnik župan, udje: Dežman, Dreó, Goršič, Horak, Lasnik, Leskovic, Pirker. Policijski od-

sek: načelnik dr. Keesbacher, namestnik pl. Zhuber, udje: dr. Bleiweis, Doberlet, Anton vit. Gariboldi, Franc vit. Gariboldi, Leskovic, Pirker, dr. Schaffer. Šolski odsek: načelnik Pirker, namestnik dr. Supan, udje: Dežman, Horak, dr. vit. Kaltenegger, dr. Keesbacher, dr. Schaffer, pl. Zhuber. Odsek za Tivoli: načelnik dr. pl. Schrey, namestnik Lasnik, udje: Lukman, Potočnik in Ziegler. — Poročilo o obravnavah prinesemo prihodnjič.

— (Pomiloščenje.) Cesar je z odlokom 9. maja 1879 št. 7886 nasledne jetnike pomilostil: Matijo Gaberšeka, ki je obsojen zaradi poboja, Antona Omalina, obsojen bil zaradi poboja in prestopa § 431. kaz. post., Primoža Zavrla, ki je obsojen zaradi poboja in teškega telesnega poškodovanja, Josipa Aleša, ki je ravno zaradi tega obsojen bil, Jarneja Petriča, obsojen zaradi teško telesnega poškodovanja. Opuščena je vsem tem še ostala kazen.

— (Kozé) razsajajo, kakor se nam poroča epidemično v Poljanske dolini na Gorenjskem. Nad 20 ljudij je baje bolnih.

— (Napad.) V Hrastniku so trije lopovi, ki so imeli obraz črno pomazan, v njegovem domu prijeli 72 letnega starca Kožuha po noči ob 1/22 in hoteli denar od njega imeti. Ker je dejal, da nema nič, obstrelili so ga s pištolo in otšli.

— (Iz Zgonika) se nam piše: Vabi se k beredi, katero napravi (zaradi prej neugodnega vremena) bralno društvo v Zgoniku v spomin srebrne poroke Njiju Veličansteve dne 25. maja 1879 s sledečim programom: 1. Slavnostni govor. 2. Petje. 3. Deklamacija: „Nuna in ptica“. 4. Dvogovor. 5. Deklamacija: „Slepec“. 6. Petje. 7. Deklamacija: „Detetu“. 8. „Bog vas sprimi! Kdaj pojdete domov?“ Vesela igra v 1 dejanji. 9. Tombola. 10. Društvena zabava, ples.

— (Banka „Slavija“) je izdala računsko sporočilo za leto 1878, katero nam jasno dokazuje, kaj premore marljivost, poštenje in strokovnjaštvo. Naj posnamemo iz letnega sporočila glavne številke, ki bodo gotovo zanimale naše občinstvo, katero je zavodu takoj od začetka njegovega poslovanja po slovenskih deželah, bilo naklonjeno. Premoženja je imela koncem 1878. leta banka „Slavija“ — katera je 1869. leta s tremi tisoč goldinarjev poslovati začela — gld. 4.198.702 —; njene poroštvene in rezervne

naj, kjer je na vseučilišči do spomladi l. 1870 poslušal prirodoznanje. Kako se mu je godilo, lahko si mislimo. Ako je pisal očetu po novce, prejel je za odgovor pismo polno hudovanja; ako se je obrnil na mater, pisala mu je, da je uže v Kameniku plačala toliko in toliko maš zanj, da bi se poboljšal in spokoril. Poboljšal in spokoril on, ki je vedno živel vzgledno krščanski! Univerzitatne maše v jezuitske cerkvi, kamor je od 3000 na vseučilišči vpisanih dijakov hojévalo jih jedva 30, naš Ogrinec nobedno nedeljo nij zamudil; velikonočno in adventno spoved je redno opravljal, in sploh kazal se nam je vselej in povsod vernega Slovenca. A roditeljem bil je izgubljen sin, in pošiljali so mu po dolgem molédovanji toliko podpore, da je bilo preveč za umreti, premalo za živeti. Zategadelj je „Jože“, kakor smo ga sploh imenovali, navadno v Moričevem „hótelu“ obedoval, in v biblioteki večerjal, ali pa namesto obeda po mestnem parku in namesto večerje

po Praterji ogledával lepe Dunajčanke, katerim je jako ugajal rudečelični, visokostasni, zgovorni mladenič slovenski v svojej črnej surki z živimi očmi in malimi brkami, vedno poln dovtipne šale in medónih besed; kajti židane volje bil je vedno naš Ogrinec. Nobedna skrb, nobedno pomanjkanje, nobedna tuga nej mu mogla trajno skaliti njegovega veselega značaja, ubiti mu njegovega prirojenega humorja. Ako se je tudi časi primerilo, da niti svojega stanovanja nej imel, in da je po tri štiri dni o samih „pentametrih“ živel, vedno je kazal vesel obraz in kadar je prišel na vseučilišče ali v družbo, bila je takoj gnječa tovarišev okrog njega, kajti izvrstno je znal zabavljati svoje poslušalce. Govoril je navadno v hiperbolah. Zdaj je pravil, da ima jedno tako čisto „novo“, tako „fino“, tako „gospoško“ novelo slovensko v delu, da take še nobeden živ krst pred njim nej pisal; zdaj spet je v najvišjem superlativu hvalil svojega „dekleta“, ter pripovedoval nam, da jej je pisal

glavnice pa so iznašale gld. 4.083.495 99 kr. V desetih letih svojega obstanka plačala je banka 20.383 škod v skupnem znesku gld. 3.846.454. 82 kr. ter razdelila na podlagi § 5 svojih pravil odd. IV. takovim občinam, ki imajo pri njej vsaj po 10 hiš za najmanjši znesek gld. 5000. — zavarovanih, 122 štirikolesnih gasilnih brizgalnic in mej temi sedem na Slovenskem. Letos se bode razdelilo zopet devet brizgalnic, od katerih dobi eno, kakor vidimo iz računskega sporočila, tudi celjski okraj. Različnim založnicam je vlansko leto posodila banka goldinarjev 569.647. in 44 kr., na zemljišča in menjice pa čez poldrugi milijon. — Tem številkam nij treba komentarija, vsaj same dosti glasno govoré; zato se nadajamo, da bode naše občinstvo čedalje bolj pristopalo k temu zavodu, ki je vedno in povsodi poudarjal svoj narodni značaj.

— (Dunajsko zavarovalno društvo „Donau“,) katero se je na Kranjskem udomačilo še le poslednja leta, kar mu je gospod Peter Grasselli zastopnik za našo deželo, je vlani vsega skupaj 286.219 gold. 27 kr. dobička imelo. Redni občni zbor je društvenemu vodstvu za ta sijajni vspeh toplo zahvalo in priznanje izrekel, ter sklenil, da delničarji od tega dobička dobodo po 30 gld. za vsako delnico ali po 15 od sto; za rezervni fond se je odločilo 58.619 gold. 64 kr., za druge namene v smislu društvenih pravil 35.171 gold. 79 kr., ostanek pa t. j. 42.427 gold. 84 kr. je prihranjen za tekoče leto. — O prilici bodemo društveni letni račun bolj na drobno ponesli, pa uže iz tega kar smo denes tu na kratko navčali se razvidi, da je društvo „Donau“ jedna prvih in najtrdnjših zavarovalnic, katera popolnem vse zaupanje zasluži.

— (V deželnem gledališču ljubljanskem) bode denes dal g. Caperta zadnji dve predstavi, in sicer jedno popoldne ob 4. uri, jedno pak zvečer ob 8. uri. Kazal bode svoj „fotograf velikan“, nov aparat, ki vsako fotografijo pokaže v velikej velikosti.

— (Pri Giontiniju) se prodaje od nas uže naznanjena nabožna slov. knjiga „Pot v večnost“ poslovenjena po nemški škofa Zwergerja, za 36 kr., vezana pa za 60 kr.

Izpred novomeških porot.

(Izvirno poročilo „Slovenskemu Narodu“.)

1. 12. maja t. l. dopoldne. (Da ne bom zastonj zaprt.) Rajmud H. 27letni

takovo pismo, da se mora jokati kakor dete itd. Kedar je bil take, izredno dobre volje in dobrega humorja, — zdel se mi je čisto naiven sin priproste prirode in take srečne trenutke govoril je navadno čisti gorenjski bistriškodolinski dijalekt, kar se nikomur nej tako podajalo kakor baš njemu, ki je najrajši slišal ime Ogrinčev ali Medvedov „Joža“. Samo kedar mu je „srce preveč bilo“ (imel je namreč srčno napako) hodil je klavern in molčoč okrog nas. In v taci trenotkih povedal je rad, da ne bode — dolgo živel. Vendar smo mislili, da si bolezen samo domišlja, ker je bil navadno vesel.

Z Dunaja odšel je bil po leti 1870. najprej v Gradec, potem v Ljubljano, kjer je bil privatni učitelj v Mahrovem zavodu leta 1871. Leto 1872. prebil je večidel v Ljubljani, kjer je pisal za dramatiško društvo; potem je bival šest tednov pri župniku in znanem pisatelji Davorinu Trstenjaku, kateremu je pisal za „Zoro“. Od oktobra 1872.

uradniški sin, rojen v Metliki, je dovršil 4 razrede ljubljanske realke, a mož je nepridiprav, — z očetom se nijsta nič prav razumela, zato se je jel po svetu klatiti in osoda ga je pripeljala tudi uže v ječe. Zaprt je bil 14 dni zaradi tatvine, 6 mesecev in pozneje še 15 mesecev zaradi hudodelstva javne sile in goljufije. Ko se je zadnjič ločil od jetničarja, šel je na Srbsko mej prostovoljce, a tudi tu mu nij ugaialo, prišel je nazaj v svoj rojstni kraj, in 17. februarja t. l. zažgal je — kakor pravi samo iz tega uzroka, da ne bo zastonj zaprt, kakor prejšnje čase — Jurij Orličev zidanico pri Metliki tik ceste v Novomestu ter ovadil se sam žandarjem. Zidanica je zgorela. Porotniki so ga spoznali jednoglasno krivega in sodni dvor ga je obsodil zavoljo hudodelstva zažigania za osem let v teško ječo, — po dostanej kazni pa pride pod policijsko nadzorovanje.

2. 12. maja t. l. popoldne. (Voglarji.) V Urbančevij hiši v Mraševem je bilo pred pustom ženitovanje. Vaški fantje so prišli voglarit in pri tej zabavi je Anton Jurešič Janca Pačka s kolom dvakrat tako po glavi mahnil, da je Pacek pri tej priči mrtev obležal. Zdravniki, ki so mrtveca pregledali, rekli so, da je bila čelna kost vsa razbita, tako, da se je v črepino notri videlo in da so možjani na dan prišli. Obsojen je bil zaradi hudodelstva uboja na dve in pol leta v teško ječo.

3. 13. maja t. l. je imela biti obravnava zoper Wenzel Pollaka zavoljo hudodelstva goljufije po krivej prisegi v pravdi zavoljo pripoznanja očetovstva, — a svedokom se poziv k obravnavi nij mogel vročiti, zaradi česar je stvar preložena v prihodnje porotniško zasedanje. —

4. 14. in 15. maja t. l. (Morilec, ki še Boga preklinja.) Anton Ajster iz Krške vasi je 35 let star, doslužen vojak, posestnik vinograda v Peklu, on sedi mej dvema žandarjema na zatožnej klopi. Postave je srednje, bolj slaboten, nego močan, obraz mu je špičast, bled, iz oči in iz potez okrog ust je soditi, da v tem možu biva energičen duh. Zatožba mu očita, da je zadavil na gomili poleg Boršta Martina Vidmarja iz Krške vasi, ter da je v ječi Boga klel. Stvar je po zatožbi in po rezultatih naslednja:

Anton Ajster je bil 1872. leta zavoljo hudodelstva udeležbe pri ponarejanji javnih upnih papirjev obsojen za 2 leti v teško ječo,

katero kazen je tudi prestal. V preiskovalnem zaporu je sedel ravno tako dolgo. V tej pravdi je bil Martin Vidmar tudi zapopaden, a krivda se mu nij mogla dokazati, — njegova Ajstru neugodna izpovedba pa se je pri dotičnej razpravi čitala. Sodi se tedaj, da je bil Ajster na Vidmarja zavoljo te izpovedbe jezen. Dne 14. oktobra 1877 je bila nedelja. Ajster je šel zjutraj zgodaj v svoj vinogradski hram v Peklu, ter je pil tam v družbi družih cel dan, deloma v svojem hramu, deloma v tujih hramih. Popoldne je šel tudi v gorico Stankovo. Semkaj pa je bil prišel tudi Martin Vidmar v Zelnikov hram in sumi se, da je Ajster o Vidmarjevej navzočnosti na Stankovem kakorsibodi zvedeti utegnil. Ajster gre zvečer po potu skozi Malnice na desnem bregu Krke v Krško vas domov, a videli so ga po 8. uri zopet s puško na rami iti po potu ob levem bregu Krke nazaj proti Borštu, kjer je čez Krko brod in zopet se sodi, da je Ajster kakorsibodi zvedel, da se bode Martin Vidmar vračajoč se iz Stankovega prepeljal pri Borštu, čez Krko in šel po levem bregu Krke, kjer je pot bližja, v Krško vas domov. Ajster je šel tedaj Vidmarja čakati. Anton Kerkovič ga je res videl pri gomili poleg Boršta sedeti, dal mu je še ognja za tabak in Ajster mu je rekel: „nocoj bom nekaj naredil“. Vsled izpovedbe J. Zelnika je Vidmar z njim prepeljal se pri Borštu čez Krko po 8. uri in v Borštu sta se ločila, gredoč na nasprotni strani in sicer Vidmar po potu proti Krškej vasi, oziroma proti gomili, kjer ga je Ajster čakal. Prej omenjeni Kerkovič, ki je Ajstra pri gomili sedeti videl, pravi, da je čez nekoliko časa pozneje Ajstra zopet pri svojem plotu v Borštu videl, ko je slučajno po potrebi iz svoje hiše prišel, Ajster zagledavši ga, da je predenj stopil in mu zagrozil: „Enega sem zadavil, tebe bom pa ubil, če boš povedal, da si me nocoj tukaj videl, — potem da mu je ukazal prepeljati ga čez Krko, kar je iz strahu storil in, da je Ajster pri vodi roke pral.

Drugi dan je našel oče Martina Vidmarja ob gomili mrtvega. Zdravniki, ki so ga pregledali, so rekli, da je zadavljen, — na glavi je imel dve teški rani. Ajstra so zaprli in videlo se je, da ima desno roko opraskano. Ajster se ve, da vse taji, tudi to, da je šel po 8. uri proti borštu, — praske na roki je dobil, pravi, ko je 15. oktobra t. l. iz pekla gredé padel.

do avgusta 1873. bil je suplent na gimnaziji novomeške, in jeseni l. 1873. preselil se je za suplenta v Vinkovce v Vojno Krájino.

Vedna skrb in borba za vsakdanji kruh odvrčala ga je uže na Dunaji in tudi pozneje od vztrajnega učenja, poleg tega imel je pa tudi v istini srčno napako, da nej smel dolgo pri knjigah tičati. To je bilo uzrok, da je sè svojim proforskim izpitom vedno odlašal. Po dolgih napórih prebil ga je minulo zimo na vseučilišču v Pešti, bil je potrjen iz prirodopisa za vso, iz prirodoslovja in matematike za pol gimnazija in vojni minister je pred dobrimi tremi meseci Ogrinca imenoval za pravega c. kr. gimn. profesorja v Vinkovcih. Sploh začelo se mu je lánsko leto življenje jasiti na vse strani. Tudi z domačimi se je spravil in po očetovej smrti ponujala mu je mati svoje veliko in lepo posestvo. In letos, ko je jeseni iz domovine odhajal v Krájino, povedal mi je zaupno, da, ako ne prebije preskušnje, potem popusti učiteljevanje, ter otide domov v Podgorje, kjer hoče kmetovati, pisariti in bučelariti, da bode veselje! In ko sem pred pustom novo imenovanemu profesorju čestital, odgovoril mi je 15. svečana t. l. v dolgem pismu, kako se zdaj veseli življenja! Pripoveduje mi, da piše dve noveli, dalje dramatiški prizor in grozozgodno povest iz Meksike; da si je kupil nekaj panjev bučel, da bi imel z njimi kakšno zabavo; da se méni ženiti i. t. d. „Ali letos, če Bog dá, prišel bom še tako sam — na vakance, ter se jih prav pošteno slobodno navžil, pottlej bom gledal za kakšno domačo „Miciko“. Ali morala bi mi dopasti in jaz njej; morala bi hoteti iti tudi doli z máno. Če veš za katero tako in mlado — kar vzamem jo!“ Tako se še norčuje 15. svečana 1879. Stari, pošteni veseljak „Jože“, mislil sem si, Bog ti daj srečo in zdravje, a žene ti jaz pač ne bodem iskal. Toda niti sanjalo se mi nej tistikrat, da bodem drazemu prijatelju tako hitro pisal — nekrolog. (Konec prih.)

V ječi na Krškem je Ajster Boga klel, ko so drugi sozaprti molili, in ravno ko je bila zatožba zoper njega pravomočna, ušel je iz ječe skozi dimnik. Neki Jazbec in še dva druga so mu pomagali, da je ušel, in so zaradi tega po 15 mesecev zaprti. Jazbec, katerega so z ljubljanskega grada za pričo pripeljali, pravi, da mu je Ajster po srečnem begu iz ječe obljubil, da mu bo zato dal 50 gold. in suknjo, ki je le malo krvava od takrat, „ko sem unega zatečkal“.

Na ubeglega Ajstra je bila razpisana na grada 200 gld., kedor ga zasači. Zgodilo se je to pred dvema mesecema v neke šupi pri Brezicah po žandarjih, katerim je povedal kmet, da Ajster notri leži. Ajster pravi, da je mej tem hodil po Bosni, a se vrnil zaradi bolehnosti in pomanjkanja dela.

Porotniki so ga spoznali jednoglasno krivega, in obsojen je bil zaradi zločinov umora in motenja vere k smrti na vešalah.

(Konec prihodnjič.)

Umrli v Ljubljani.

18. maja: Janez Mele, strešni krovce, 20 l. star, v dež. bol. vsled piemije.

19. maja: Rudolf Rebolj, zavarovalnični uradnik, 21 let star, v dež. bol. vsled pljučne tuberkuloze. Marija Seliškar, 6 let stara zidarja hči, na karlovske cesti št. 22., vsled božjosti.

Dunajska borza 21. maja.

Enotni drž. dolg v bankovih . . .	68 gld.	65	k.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	+9	35	„
Zlata renta . . .	80	45	„
1860 drž. posojilo . . .	125	—	„
Akcije narodne banke . . .	850	—	„
Kreditne akcije . . .	266	90	„
London . . .	117	50	„
Srebro . . .	—	—	„
Napol. . .	9	37	„
C. kr. cekini . . .	5	54	„
Državne marke . . .	57	85	„

Razglas.

Podpisano županstvo daje s tem na znanje, da je visoka c. kr. deželna vlada v Ljubljani, na našo prošnjo po dopisu dne 28. svečana 1879 št. 1543 nam dovolila, da smemo v Hotederšici napraviti

novi semenj

in sicer 14. rožnika vsakega leta z živino in z blagom, in ta semenj bo namesto onega, kateri je bil do zdaj 10. oktobra vsakega leta.

Ker stoji naša vas prav v pripravnem kraju za živino skupaj nagati, torej se občinski zastop prav uljudno priporoči vsem tistim, kateri imajo živino za prodati, da bi jo v obilnem številu skupaj prignali, dve leti se ne bo nič plačila od živine pobiralo.

Tudi se priporoči kupcem, da bi nas ravno tako v obilnem številu obiskali.

Ob enem se naznanja, da se bo ta semenj že letos začel dne 14. rožnika in onega dne 10. oktobra ne bo več.

Županstvo v Hotederšici,
dne 19. maja 1879.

(243—2)

Korče, župan.

Za čiščenje in izboljšanje vina

najboljše, najhitrejšo in najcenejše sredstvo je prava francoska žolca.

To, kakor tudi prosti navod, kako se rabi, dobi se zmirom z osebnim ali poštanim naročilom pri A. Hartmannu v Ljubljani, v Luka Tavčarjevi hiši. (108—13)

Najsijajnejši uspeh zagotavljam. Troški za čiščenje znašajo za vsak hektoliter 4 1/2 kr.

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

(19—248)

Elegantna
spomladanska obleka
18 gold.

Praktična
spomladanska zgornja suknja
10 gold.

Trdne
spomladanske hlače
5 gold.

in v primerji najfinejše obleke za gospode in dečke; po najnižji ceni obleke za otroke od dveh let naprej.

Spalne suknje
za gospode in gospe.
priporoča

M. Neumann,

krojaški mojster,

v Ljubljani, v slonovih ulicah št. 11,
v Lukmanovej hiši.

Vnanje naročbe se proti povzetju urno izvrše in nepristojno brez ugovora nazaj vzame.

(115—15)

Naznanilo.

Na deželnej poljedelske šoli v Grottenhofu poleg Gradca se bodo s početkom prihodnjega šolskega leta, t. j. pričenši s 1. oktobrom 1879, podelile tri štipendije po 120 gld. in pet štipendij po 100 gld.

Prosilci za te štipendije morajo ob času svojega vstopa v deželno poljedelsko šolo biti stari najmenj 16 let, zdravi, neoženjeni, pošteni, morajo imeti kozé stavljene, in vse znanosti iz onih predmetov, katere se predava na ljudskih šolah.

Prošnje morajo prosilci oddati osebno vodji deželne poljedelske šole najdele do 1. avgusta 1879, ter jim morajo pridodati:

Krstni list, zdravniško spričalo, v katerem je potrjeno, da je prosilec zdrav in ima kozé stavljene, šolska spričevala in občinsko uradno potrjilo, da je doma na štajerskem, o obnašanju, in o razmerah premoženja.

Zneski štipendije se štipendistom ne bodo v gotovem izplačali, ampak se bode zanje dajalo stanovanje in hrana ter poduk brez drugih stroškov. V Gradcu, dne 3. maja 1879. (240)

Od deželnega odbora štajerskega.

Nj. veličanstvo

kralj danski objavil je fabrikantu gospodu Ivanu Hoffu po svojem adjutantu, da ceni on vrednost njegovega sladnega ekstrakta jako visoko. „Opazil sem,“ tako glasi se kraljeva izjava, „z veseljem Hoffovega sladnega izteka uplivanje na zdravje pri sebi, in pri več udih moje rodbine.“ (241—1)

Hoffovi sladni bonboni

Prvi, pravi, slez razpuščajoči Ivan Hoffovi sladni bonboni za prsi so v plavem papirju. Mej 30 leti svojega poslovnega obstanka so bili 51krat odličeni.

za prsi.

Zdravstveno poročilo pri boleznih na pljučah in obcej telesni slabosti.

C. kr. dvorni fabrikant sladnih izdelkov, c. kr. svetovalec in dvorni zakladavec skoraj vseh vladarjev evropskih, gospod Ivan Hoff, lastnik zlatega križeca s krono za zasluge, vitez visokih pruskih in nemških redov, na Dunaji, Graben, Bräunerstrasse Nr. 8.

Nemce, pošta Orolík.

V svojej visokej starosti, 73 let namreč, sem pri splošnej telesni slabosti, slabem prebavljanju, gnjusu do jedi in jako hudem kašlju, ki me je tri polna leta po zimi moril in slabil na telesu, izkusil tolažljivo uplivanje na zdravje onih sladnih izdelkov, koje ste mi mnogo meseca poslali, sladno ekstraktno pivo, čokolada in bonboni, ter vas prosim, upošljite mi še 28 sklenic sladnega ekstraktne piva za zdravje in 5 mošnjikov sladnih bonbonov.

Anton Vradišavlievič, župnik v Nemcah.

Dobiva se v Ljubljani pri lekarju G. Piccoliju; v Ptui pri Vidu Selivieku.

Tužci.
21. maja:
Pri Slonu: Hükel iz Dunaja. — Brodjavin iz Zagreba.
Pri Maliču: Schmidt iz Gradca. Segul iz Dunaja.
Pri avstrijskem cesarju: Struz iz Gradca. — Drechse iz Braunova.
Pri bavarskem dvoru: Vatovec iz Matenje. — Škerjanec iz Trsta.

Dr. Franc Papež,

advokat v Ljubljani,

je preselil svojo pisarno

v Recherjevo hišo št. 4,

zraven starih Križank (v sprednjih pritličnih sobah). (229—2)

Gostilna pri avstrijskem cesarji,

(Gasthof zum Kaiser von Österreich.)

Sv. Petra cesta št. 5, blizu postaje južne železnice,

je notranjo popolnoma novo in okusno popravljena, in priporoča svoje sobe po nizke ceni p. n. slav. potovalnemu občinstvu, sosebno prečastitej duhovščini za mnogobrojni obisk.

Restavracija je dobro oskrbljena, izvrstno dolensko vino, dobro Auerjevo pivo, ceno kosilo in večerja je slav. občinstvu na razpolaganje. (184—4)

Deželno gledališče v Ljubljani.

Teatro-Caperta.

Denes v četrtek 22. maja 1879

2 veliki briljantni predstavi v slovo.

Početek prve ob 4. popoldne. — Početek druge ob 8. zvečer.

Magija, elektrika, optika. Novo Fotograf velikan.

P. n. občinstvo naj blagovoli soboj prinesiti fotografije (doprsne slike, vizitni format), in videle se bodo v orjaški velikosti.

Vse natančneje na plakatih. (245)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Odpretje vrta

v Cekinovem gradu (Leopoldsdruh).

Zahvaljajoč se za dano mi zaupanje od prečestitih p. n. gostov v zimskih prostorih, prosim ob jednem, naj mi ono še na dalje v istej meri izkazuje, ter bodem kakor doslej tudi v bodoče svoje p. n. goste z najboljšo jedjo in pijačo zadovoljevala.

Spoštovano

Terezija Jančigaj.

(237—2)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.